

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyň JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph. D. a JUDr. Zoji Dvořákové ve věci projednání pozůstalosti **po Ing. M. H.**, narozeném xxx, naposledy trvale pobytem Xxx, Xxx, zemřelém dne xxx,

- za účasti:
- 1) **pozůstalý syn T. H.**, narozený xxx, bytem Xxx, Xxx
 - 2) **nezletilá pozůstalá dcera B. H.**, narozená xxx, bytem Xxx, Xxx zastoupená opatrovníkem Mgr. Ing. Janem Vavřinou, advokátem, sídlem Na Poříčí 1046/24, 110 00 Praha 1

k odvolání České republiky - Obvodního soudu pro Prahu 6 proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 14. listopadu 2022, č. j. 26 D 760/2020-1097

takto:

- I. Usnesení soudu I. stupně **se** ve výroku IV. **mění** jen tak, že odměna opatrovníka pozůstalé nezletilé dcery B. H., advokáta Mgr. Ing. Jana Vavřiny, se určuje celkovou částkou 44 891 Kč, co do platebního místa a lhůty k plnění **se** výrok IV. **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným usnesením soud I. stupně, jednající pověřenou soudní komisařkou - notářkou Mgr. Janou Večerníkovou se sídlem Notářského úřadu Kafkova 605/16, Praha 6, stanovil obvyklou hodnotu aktiv, pasiv a čistou hodnotu pozůstalosti (výrok I.), schválil dohodu dědiců (výrok II.), určil odměnu notářky (výrok III.), nepřiznal odměnu správci části pozůstalosti Mgr. D. S. (výrok V.) a určil odměnu správci části pozůstalosti - společnosti RK XXX, s. r. o. (výrok VII.), rozhodl o úhradě nákladů řízení státu dědici (výrok VII.) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok VIII.). Tyto výroky nebyly napadeny odvoláním a nabyly právní moci.
2. Výrokem (IV.) citovaného usnesení soudní komisařka určila odměnu opatrovníka Mgr. Ing. Jana Vavřiny, advokáta, se sídlem kanceláře Praha 1, Na poříčí 1046/24, zapsaného u České advokátní komory pod ev. č. 09971, za výkon funkce opatrovníka poz. nezl. dcery B. H. ve výši 1 619 995,00 Kč, paušální náhradu hotových výdajů ve výši 17 700 Kč, tj. částkou ve výši 1 637 695,00 Kč, a dále náhradu za 21% daň z přidané hodnoty ve výši 343 915,95 Kč, celkem ve výši 1 981 610,95 Kč, kterou je povinen zaplatit stát Česká republika nejpozději do tří měsíců ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení, převodem na účet číslo xxx, vedený u společnosti UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pod variabilním symbolem xxx z rozpočtových prostředků Obvodního soudu pro Prahu 6. Tento výrok byl jako jediný napaden odvoláním.
3. Ve vztahu k nezletilé dědičce v odůvodnění rozhodnutí soudní komisařka uvedla, že nezletilá poz. dcera B. H. nemá ani jednoho rodiče. Svůj postup opřela o ust. § 928 a § 929 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v účinném znění (dále jen „o. z.“) a jmenovala nezletilé dědičce

opatrovníka. Dle sdělení Úřadu Městské části Praha 6, Odboru sociálních věcí, oddělení Výkon sociálně právní ochrany dětí, Praha 6, Čs. armády 23, byl zákonným zástupcem nezletilé poz. dcery B. H. ze zákona tento úřad. Soud I. stupně vyhodnotil, že ve věci poručenství nezletilé poz. dcery B. H. nebylo dosud přijato v příslušném řízení odpovídající opatření, neboť veřejné poručenství je dočasné a provizorní. S ohledem na povahu, rozsah a složitost řízení o pozůstalosti se jeví jako nedostatečné. Na návrh Úřadu Městské části Praha 6, Odboru sociálních věcí proto usnesením ze dne 2. 9. 2020, č. j. 26 D 760/2020-285, které nabylo právní moci dne 18. 9. 2020, jmenoval nezletilé poz. dceři B. H. v souladu s ust. § 118 zákona č. 292/2012 Sb. o zvláštních řízeních soudních (dále také jen z. ř. s.) opatrovníka pro pozůstalostní řízení - advokáta Mgr. Ing. Jana Vavřínu.

4. O rozdělení pozůstalosti uzavřeli poz. syn T. H. a nezletilá poz. dcera B. H., zastoupená opatrovníkem, dohodu. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 17. 5. 2022, č. j. 51 P 92/2013-1274, 60 Nc 238/2021, který nabyl právní moci dne 17. 6. 2022, opatrovnícký soud schválil právní jednání opatrovníka učiněné za nezletilou s odkazem na ust. § 898 o. z., neboť uzavřená dědická dohoda neodporuje zákonu ani zájmům nezletilé. Soud I. stupně poté dohodu o rozdělení pozůstalosti ve smyslu ust. § 185 odst. 1, písm. d) z. ř. s. schválil a potvrdil podle této dohody nabytí dědictví oběma dědicům.
5. Ustanovenému opatrovníku přiznala soudní komisařka napadeným rozhodnutím odměnu vyčíslenou částkou ve výši 1 981 610,95 Kč včetně daně z přidané hodnoty. Své rozhodnutí odůvodnila v odst. 24 až 36 citovaného usnesení. Aplikovala ust. § 8 odst. 7 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), o něž se opírá vyúčtování odměny opatrovníkem. Vzala v potaz, že opatrovník je plátcem daně z přidané hodnoty. Za tarifní hodnotu vzala hodnotu dědického podílu připadajícího na nezletilou poz. dceru B. H. ve výši 206 544 285,22 Kč, té odpovídá odměna za jeden úkon právní pomoci ve výši 126 540 Kč.
6. Soudní komisařka přiznala odměnu za každý právní úkon, který opatrovník vyúčtoval. Dle ust. § 11 odst. 1 advokátního tarifu považovala za hlavní úkony právní pomoci následujících 11 úkonů: převzetí věci 2. 9. 2020, účast na jednání před soudním komisařem 16. 9. 2020, 15. 10. 2020, 10. 11. 2020, 2. 12. 2020, 10. 12. 2020, 14. 12. 2020, jednání s poz. synem T. H. o dědické dohodě 12. 10. 2020, jednání s poz. synem T. H. a správcem části pozůstalosti ve věci pohledávek uplatněných do dědického řízení a úhradě dluhu SXX PXX PXX a. s. společnosti SXX PXX TXX a. s. dne 8. 12. 2020, analýza znaleckých posudků a vyjádření k nim (NSG Morison znalecký ústav s. r. o. - akcie a podíl ve společnostech, dům v Xxx ul., ak. mal. Xxx obrazy, Oceňovací a znalecká kancelář s. r. o. – nábytek a další věci movité, Ing. K. – cennosti, NSG Morison znalecký ústav s. r. o. – dodatek k posudku akcie, analýza znaleckého posudku Ing. Legáta a vyjádření k němu.
7. Dále přiznala odměnu za 25 vedlejších úkonů právní pomoci (za něž náleží podle advokátního tarifu poloviční odměna), mimo jiné zahrnující komunikaci s paní Ing. E. K., které byla poz. nezlet. dcera B. H. svěřena do péče a její právní zástupkyní, advokátkou Mgr. Eliškou Barthelemy, vycházela z tarifní hodnoty 206 544 285,22 Kč. Za každý z těchto úkonů přiznala poloviční odměnu 63 270 Kč. Úkony popsala následovně: komunikace s poz. synem T. H. ve věci DPFO a kontrola přiznání k dani z příjmu FO (M. H.) za rok 2019 - 11. 11. 2020, ve věci DPFO a kontrola přiznání k dani z příjmu FO (M. H.) za rok 2020 - 11. 11. 2020, ve věci DPPO a kontrola přiznání k DPPO za rok 2020 společnosti SXX spol. s r. o. – 31. 3. 2021, ve věci DPPO a kontrola přiznání k DPPO za rok 2021 společností SXX spol. s r. o. – 30. 3. 2022, e-mailová komunikace s Ing. D. S. 12. 11. 2020 ve věci pohledávek uplatněných do dědického řízení a úhradě dluhu SXX PXX PXX a. s. společnosti SXX PXX TXX a. s., e-mailová a telefonická komunikace s poz. synem T. H. 3. 12. 2020 ve věci rozdělení věcí z pozůstalosti, e-mailová komunikace s Ing. D. S. ve věci závazků SXX PXX PXX a. s. společností SXX PXX TXX a. s. 3. 12. 2020 a 4. 12. 2020 a

pohledávek SXX PXX PXX a. s. uplatněných v dědickém řízení, e-mailová a telefonická komunikace s poz. synem T. H. 16. 12. 2020 ve věci rozdělení věcí z pozůstalosti, e-mailová a telefonická komunikace s poz. synem T. H. 17. 6. 2021 ve věci dohody dědiců na rozdělení věcí z pozůstalosti, e-mailová komunikace s Ing. K. 2. 11. 2020, e-mailová komunikace s Mgr. K. a Mgr. Barthelemy 2. 11. 2020, jednání s Mgr. Barthelemy 3. 11. 2020 a 1. 12. 2020, e-mailová komunikace s Mgr. Barthelemy 9. 12. 2020 ve věci vypořádání dědictví ve vztahu k movitým věcem, e-mail Mgr. Barthelemy a Mgr. K. z 10. 12. 2020 ve věci seznámení nezl. B. se znaleckými posudky, e-mail Mgr. Barthelemy a Mgr. K. z 10. 12. 2020 ve věci vypořádání věcí movitých, e-mail Mgr. Barthelemy a Mgr. K. z 11. 12. 2020 ve věci seznámení nezl. B. se znaleckými posudky, e-mail ze dne 15. 12. 2020 soudnímu komisaři ve věci žádosti JUDr. Barthelemy o nahlížení do spisu (vyjádření ze dne 15. 12. 2020 k žádosti o zpřístupnění informací o řízení o pozůstalosti), odpověď Ing. K. na oznámení o údajném zániku funkce opatrovníka v dědickém řízení ze dne 3. 2. 2021, žádost o schválení dohody dědiců o rozdělení pozůstalosti ze dne 14. 7. 2021, e-mailová komunikace s poz. synem T. H. ve věci poskytnutí součinnosti pro provedení znaleckého posudku 3. 2. 2022, jednání s Ing. K. 3. 2. 2022, jednání s Mgr. Barthelemy a Ing. K. 9. 2. 2022, komunikace s poz. synem T. H. ve věci ocenění dědictví 10. 5. 2022, kontrola zprávy o stavu společnosti Sxx Pxx Pxx a. s. a SXX PXX TXX + zprávy o činnosti RK XXX s. r. o. k 30. 9. 2020 - 7. 10. 2020, kontrola zprávy o stavu společnosti Sxx Pxx Pxx a. s. a SXX PXX TXX + zprávy o činnosti RK XXX s. r. o. k 31. 10. 2020 - 7. 11. 2020.

8. Za úkon v řízení o pozůstalosti ve věci uměleckých děl určila soudní komisařka odměnu ve výši 3 830 Kč z tarifní hodnoty ve výši 164 000 Kč, dle ust. § 11 odst. 2 advokátního tarifu v poloviční sazbě. Za tři právní úkony ve věci uměleckých děl a některých movitých věcí přiznala opatrovníku odměnu ve výši 5 650 Kč z tarifní hodnoty ve výši 744 800 Kč, bylo tomu tak za jednání s T. H. 1. 12. 2020 ve věci odvozu uměleckých děl a věcí, které patří do pozůstalosti, e-mailová komunikace s Mgr. Barthelemy 7. 12. 2020 ve věci odvozu uměleckých děl a věcí, které patří do pozůstalosti z bytu v Xxx ulici, jednání s Ing. K. o přesunu uměleckých děl a některých věcí z bytu v Xxx ulici do Xxx 12. 1. 2022, jednání s T. H. o přesunu uměleckých děl a některých věcí movitých 13. 1. 2022.
9. Za každý z 8 právních úkonů týkajících se domu v Xxx ulici přiznala soudní komisařka odměnu ve výši 26 870 Kč z tarifní hodnoty ve výši 145 537 000 Kč, bylo to za telefonickou a e-mailovou komunikaci s poz. synem T. H. dne 29. 10. 2020 a dne 6. 11. 2020, z e-mailovou komunikaci s Ing. S. dne 12. 11. 2020, za e-mailovou komunikaci s poz. synem T. H. dne 12. 11. 2020 a ve věci hrazení nákladů spojených s podkrovním bytem dne 24. 11. 2020, za e-mail z 19. 7. 2021 a z 21. 7. 2021 ve věci souhlasu se stavebními úpravami suterénu domu Xxx, Xxx, za e-mailovou a telefonickou komunikaci s T. H. dne 4. 8. 2021 a písemný souhlas se Stavebními úpravami suterénu stavby č. p. xxx v katastrálním území Xxx, ze dne 4. 8. 2021, účast na závěrečné kontrolní prohlídce ve věci stavebních úprav suterénu domu Xxx, Xxx – 3. 9. 2021, za jednání s Ing. K. a paní S. v Xxx ul. dne 23. 3. 2022, za součinnost při předání bytu paní S. v Xxx ul. – 22. 4. 2022).
10. Za každý z 5 právních úkonů týkajících se úhrady školného přiznala soudní komisařka odměnu ve výši 3 820 Kč z tarifní hodnoty ve výši 67 600 Kč, bylo to za jednání v ČSOB ve věci úhrady školného dne 9. 11. 2020, dne 18. 12. 2020 a dne 22. 9. 2021, za písemnou žádost o vyplacení školného ze dne 17. 12. 2020, za e-mailovou a telefonickou komunikaci s Ing. K. a paní Š. z Xxx ve věci odložení úhrady školného dne 30. 6. 2022. Ve stejné věci soudní komisařka přiznala poloviční odměnu ve výši 1 940 Kč za 6 úkonů: e-mail soudnímu komisaři ze dne 9. 2. 2021, za telefonickou komunikaci s T. H. dne 29. 7. 2021, za e-mail soudnímu komisaři ze dne 5. 8. 2021, za e-mailovou komunikaci s Ing. K. ve věci odložení úhrady školného dne 13. 5. 2022 a dne 12. 9. 2022).

11. Ve vyúčtování opatrovníka byly uvedeny další úkony bez nároku na odměnu, neboť nešlo o právní úkony ve smyslu advokátního tarifu, nebo šlo jen o jednoduché právní úkony: obhlídky nemovitostí, konzultace, e-mailová komunikace osobní jednání s druhým dědicem s orgánem sociálně-právní ochrany dětí a jiné (odst. 33 odůvodnění napadeného usnesení).
12. Za zastoupení při soudním jednání o schválení dědické dohody byla opatrovníku přiznána odměna opatrovnickým soudem.
13. Celkem opatrovník účtoval částku 3 239 990 Kč (11 x právní úkon à 126 540 Kč = 1 391 940 Kč, 25 x právní úkon à 63 270 Kč = 1 581 750 Kč, 1 x právní úkon à 3 830 Kč, 3 x právní úkon à 5 650 Kč = 16 950 Kč, 8 x právní úkon à 26 870 Kč = 214 960 Kč, 5 x právní úkon à 3.820,00 Kč = 19 100 Kč a 6 x právní úkon à 1 910 Kč = 11 460 Kč a daň z přidané hodnoty. Svůj nárok snížil dle ust. § 12 odst. 2 advokátního tarifu o polovinu na 1 619 995 Kč. Náhradu za hotové výdaje účtoval dle ust. § 11 a 13 advokátního tarifu - 59 x 300 Kč, tj. 17 700 Kč. Celkem tedy opatrovník vyčíslil svou odměnu a hotové výdaje ve výši 1 637 695 Kč a daň z přidané hodnoty, což činí částku celkem ve výši 1 981 610,95 Kč.
14. Po právní stránce posoudila soudní komisařka nárok na odměnu opatrovníka podle ust. § 23 odst. 1 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii a dle ust. § 140 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), podle nichž odměnu soudem ustanoveného opatrovníka hradí stát. Výši odměny určila podle ust. § 8 odst. 7 advokátního tarifu, podle nějž v dědických věcech se za tarifní hodnotu považuje obvyklá cena zůstavitelova majetku odpovídající výši dědického podílu klienta. Ust. § 9 odst. 5 advokátního tarifu byl rozhodnutím Ústavního soudu postupně zrušen, a to nálezem sp. zn. Pl. ÚS 26/19 dne 3. března 2020, který zasáhl do znění ust. § 9 odst. 5 advokátního tarifu s účinností od 17. 4. 2020, tedy ještě před jmenováním opatrovníkem. Odměnu, s ohledem na výše uvedené, soudní komisařka stanovila podle ust. § 8 odst. 7 advokátního tarifu. Vyšla z tarifní hodnoty odpovídající ceně dědického podílu poz. nezl. dcery B. H. čive výši 206 544 285 Kč.
15. Soudní komisařka shledala, že opatrovník vykonával svou funkci pečlivě a řádně, že jeho vyúčtování odměny je v souladu s výše uvedenými předpisy i nálezem Ústavního soudu České republiky (nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 26/19 dne 3. března 2020), a proto určila odměnu v požadované výši 1 981 640,95 Kč včetně náhrady hotových výdajů a daně z přidané hodnoty.
16. Česká republika, jednající prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 6, podala proti citovanému usnesení, které bylo tomuto soudu doručeno do datové schránky dne 15. 11. 2022, včasné odvolání (č. l. 1120 spisu). V odvolání odvolatel popsal procesní situaci, za které se odvolává proti rozhodnutí notářky, jež byla odvolatelem pověřena k projednání pozůstalosti, přičemž se její úkony považují za úkony soudu. Poukázal na judikaturu zdejšího odvolacího soudu, konkrétně usnesení ze dne 28. 11. 2022, sp. zn. 72 Co 358/2022 a ze dne 21. 10. 2022, sp. zn. 70 Co 353/2022 a na usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 12. 2016, sp. zn. 21 Cdo 2919/2015 a rozsudek ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2263/2012. Ve všech případech jde o odvolání proti rozhodnutí, jímž je soudu uložena peněžitá povinnost (v projednávané věci dle ust. § 140 odst. 2, věta první o. s. ř.) a která dopadá do jeho majetkové sféry. Tím je dána subjektivní legitimace k podání odvolání.
17. Odvolatel nesouhlasí s výčtem úkonů, které opatrovník v rámci řízení o pozůstalosti učinil a za něž požaduje odměnu. Rozporuje zejména e-mailovou komunikaci opatrovníka s dalšími účastníky řízení, za niž si účtoval odměnu 615 320 Kč; dále jednání s paní H., Ing. S., Mgr. Barthelemy, Ing. K., s ČSOB, což opatrovník na odměně hodnotil částkou 582 660 Kč. Dále rozporuje 11 úkonů komunikace s druhým dědicem, za což opatrovník účtoval 525 410 Kč. Má za to, že k projednávání pozůstalosti slouží především jednání před příslušným notářem, z něhož je pořízen protokol. Vedení paralelních jednání s dalšími zúčastněnými subjekty nelze dostatečně

ověřit a podložit relevantními záznamy. Tato jednání účtovaná opatrovníkem vnímá odvolatel jako neúčelné navyšování nákladů státu. Soudem ustanovený procesní opatrovník jednal jménem na účet nezletilé dědičky před soudem pověřeným soudním komisařem a v nezbytné míře i s dalšími subjekty. Rozhodně mu nenáleží odměna za úkony, které sice souvisí s jeho funkcí, ale nejsou zahrnuty do výčtu úkonů podle ust. § 11 advokátního tarifu. V běžné praxi civilního sporného řízení představuje taková činnost úkony, za něž nenáleží náhrada podle advokátního tarifu. Přiznáním odměny za tyto úkony došlo k nežádoucímu navýšení odměny opatrovníka. K úhradě této odměny je dle ust. § 140 odst. 2, věta první o. s. ř. povinen stát.

18. Odvolatel má za to, že opatrovníku měla být přiznána odměna pouze za úkony odpovídající ust. § 11 advokátního tarifu, a to konkrétně za převzetí zastoupení, za účast na jednání před soudním komisařem ze dne 16. 9. 2020, 15. 10. 2020, 10. 11. 2020, 2. 12. 2020, 10. 12. 2020 a 14. 12. 2020, dále za dvě vyjádření ke znaleckým posudkům, celkem za 9 úkonů po 126 540 Kč a poloviční odměna za žádost o schválení dohody dědiců o rozdělení pozůstalosti ze dne 14. 7. 2021, celkem by tak odměna činila 1 202 690 Kč (bez daně z přidané hodnoty). Závěrem navrhl, aby odvolací soud výrok IV. napadeného usnesení změnil tak, že ustanovenému opatrovníku se přiznává odměna ve výši 1 202 690 Kč.
19. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 212 a § 212a odst. 5 a 6 o. s. ř. včetně správnosti postupu v řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž by ve věci nařizoval odvolací jednání v souladu s ust. § 214 odst. 2, písm. c) o. s. ř. a shledal odvolání důvodným.
20. Zabýval se nejdříve otázkou legitimace k podání odvolání. Dle ust. § 201 o. s. ř. může účastník napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevylučuje. Právo odvolání přísluší kromě účastníků řízení i osobám, které se účastní řízení jen v některé z jeho fází a to ve vztahu k rozhodnutím, která se týkají jejich práv a povinností. Odvolání mohou podat jen osoby, které jsou nositeli tzv. subjektivní legitimace. Těmi se rozumí osoby, jimž nebylo - objektivně nahlíženo - rozhodnutím soudu prvního stupně vyhověno nebo jimž byla tímto rozhodnutím způsobena újma na právech, kterou lze odstranit zrušením nebo změnou napadeného rozhodnutí (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 5. 2011, sp. zn. 20 Cdo 922/2011). Při posuzování subjektivní legitimace je třeba vycházet z výroku napadeného rozhodnutí a případnou újmu posuzovat pouze z procesního hlediska (srov. komentář autora Víta Jakšiče k ust. § 201 o. s. ř., publikovaný v ASPI). Lze rovněž využít argumentaci z usnesení ze dne 28. 11. 2022, sp. zn. 72 Co 358/2022 (a řady dalších obdobných rozhodnutí o zastavení exekuce), jímž přiznal Městský soud v Praze České republiky - jednájící soudem I. stupně - subjektivní legitimaci k podání odvolání proti rozhodnutí soudního exekutora o povinnosti státu nahradit mu z rozpočtu soudu odměnu za exekutorskou činnost.
21. Protože odvolateli byla napadeným rozhodnutím uložena povinnost peněžitého plnění a ten nemá jinou možnost proti tomuto rozhodnutí brojit, odvolací soud odvolání projednal jako podané osobou k tomu oprávněnou. Odmítnutí odvolání z důvodu nedostatku subjektivní legitimace by pro subjekt, kterému byla rozhodnutím uložena povinnost, znamenalo odepření spravedlnosti (denegatio iustitiae). Tento postup je výjimečně přípustný právě v případech, kdy je rozhodnuto o právu či povinnosti státu uložena povinnost (ačkoliv je přímým nositelem takové povinnosti soud, který ve věci rozhodl), rozhodně by nebyl přípustný tam, kde soud rozhodl o právech a povinnostech třetích osob.
22. Pro posouzení oprávněnosti nároku na odměnu opatrovníka je podstatné, že advokát Mgr. Ing. Jan Vavřina byl do této funkce pravomocně ustanoven. Ani poté, co byla nezletilá dědička svěřena do péče babičky Ing. E. K., přičemž Ing. E. K. jako poručník nezletilé měla omezenou pravomoc za nezletilou jednat (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2021, č. j. 54

Co 212/2021-809, založený na č. 1. 881 až 884), neshledal soud důvod pro změnu tohoto rozhodnutí (srov. usnesení soudu I. stupně ze dne 3. 2. 2021, č. j. 26 D 760/2020-737 ve spojení s potvrzujícím usnesením zdejšího odvolacího soudu ze dne 27. 4. 2021, č. j. 29 Co 125/2021-831).

23. Odměna procesního opatrovníka v řízení o pozůstalosti se řídí ust. § 140 odst. 2) o. s. ř.: *Byl-li ustanoven účastníkem zástupcem nebo opatrovníkem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty, stát; při určení náhrady hotových výdajů a odměny za zastupování se postupuje podle ustanovení zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně (minimálně advokátní tarif) a náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem (minimálně zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty).*
24. Právní úprava této odměny se řídila advokátním tarifem ve znění aktuálním k datu provedení jednotlivých úkonů právní pomoci, v průběhu funkce opatrovníka (od 18. 9. 2020 do 14. 12. 2022) a doznala v tomto období dvou změn, a to ke dni 8. 12. 2021 (443/2021 Sb.) a ke dni 1. 1. 2022 (406/2021 Sb.) Ústavní soud ČR v plenárním nálezu ze dne 3. března 2020, sp. zn. Pl. ÚS 26/19 dospěl k závěru, že *stanoví-li § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, že při výkonu funkce opatrovníka jmenovaného soudem podle zákona upravujícího zvláštní řízení soudní (srov. zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů) se pro účely výpočtu odměny advokáta jako opatrovníka považuje za tarifní hodnotu částka 1 000 Kč, pak takové pravidlo podle Ústavního soudu porušuje zásadu rovnosti v návaznosti na právo podnikat a právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací podle čl. 26 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod.*
25. Ústavní soud se odměnou opatrovníka při zastupování účastníka v soudním řízení zabýval opakovaně (srov. náleze ze dne 24. 9. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 4/19, náleze ze dne 14. 1. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 22/19 a ze dne 28. 1. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 23/19). Posuzoval rozdílně stanovenou odměnu pro advokáta jako opatrovníka účastníka řízení, jehož pobyt není znám, účastníka řízení, který se nemůže ze zdravotních důvodů účastnit řízení (Pl. ÚS 22/19), a opatrovníka trestně odpovědné právnické osoby (Pl. ÚS 23/19). Normotvůrcem rozdílně stanovená odměna pro advokáty jako opatrovníky je v rozporu se zásadou rovnosti - vztaženo zejména k ustanoveným zástupcům podle o. s. ř. Ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu podle Ústavního soudu vycházelo z paušalizujícího a ničím nepodloženého předpokladu jednoduchosti a menší finanční náročnosti zastupování opatrovaných účastníků. K porušení principu rovnosti v odměňování došlo při aplikaci jiné hypotézy § 9 odst. 5 advokátního tarifu, a to v řízení, kdy byl stěžovatel ustanoven opatrovníkem nezletilce podle zákona o zvláštních řízeních soudních. Tento případ řešil náleze ze dne Pl. ÚS 26/19, účinný ode dne vyhlášení ve Sbírce zákonů pod č. 176/2020 Sb., tj. dne 17. 4. 2020. Podle Ústavního soudu neexistuje rozumný důvod, aby opatrovníkovi, jenž chrání zájmy nezletilce, byla poskytnuta násobně nižší odměna, než je tomu například u zástupce podle § 30 o. s. ř. Není podstatné, že právní pomoc není poskytována na základě smlouvy, nýbrž na základě rozhodnutí soudu, proto by měla být odměna za takovou činnost přiměřená mimosmluvní odměně za výkon advokacie na základě plné moci.
26. Vyhláškou Ministerstva spravedlnosti ČR č. 406/2021 Sb. ze dne 10. listopadu 2021 bylo následně s účinností od 1. 1. 2022 zrušeno také ustanovení § 12a advokátního tarifu, platné do 31. 12. 2021 ve znění: odst. 1) *Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení, ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení, ustanoveného obhájce v trestním řízení, ustanoveného zmocněnce v trestním řízení, opatrovníka dítěte podle jiného právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže, určeného advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem se snižují o 20 %;* odst. 2) *Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení, ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení, ustanoveného obhájce v*

*trestním řízení, ustanoveného zmocněnce v trestním řízení, opatrovníka dítěte podle jiného právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže, určeného advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem snížená podle odstavce 1 činí nejvýše 5 000 Kč. Přechodné ustanovení čl. II citované vyhlášky zní: **Za úkony právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky náleží advokátovi odměna podle dosavadních právních předpisů.***

27. Ust. § 12a advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2021 stanovilo tyto limity: odst. 1): *Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení, ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení, ustanoveného obhájce v trestním řízení, ustanoveného zmocněnce v trestním řízení, opatrovníka dítěte podle jiného právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže, určeného advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem se snižují o 20 %;* odst. 2): *Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení, ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení, ustanoveného obhájce v trestním řízení, ustanoveného zmocněnce v trestním řízení, opatrovníka dítěte podle jiného právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže, určeného advokáta pro řízení před orgánem veřejné správy nebo řízení před Ústavním soudem snížená podle odstavce 1 činí nejvýše 5 000 Kč.*
28. Konečně pod č. 443/2021 Sb. byl dne 18. 12. 2021 vyhlášen Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/21 ze dne 19. října 2021, kterým se ruší celé ustanovení § 9 odst. 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a to dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů.
29. Z popsané právní úpravy vyplývá, že na odměnu za úkony právní pomoci provedené advokátem Mgr. Ing. Janem Vavřinou ve funkci opatrovníka v období od právní moci jeho ustanovení (18. 9. 2020) do dne 31. 12. 2021 se vztahovalo citované ust. § 12a advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2021 s limitem 5 000 Kč za 1 úkon. Od 1. 1. 2022 do pravomocného skončení řízení o pozůstalosti (14. 11. 2022) již toto ustanovení neplatilo, ale v období po 1. 1. 2022 již opatrovník žádný úkon právní pomoci v zastoupení nezl. dědičky nevykonal.
30. Odvolací soud přisvědčil odvolací výhradě ohledně druhu úkonů, za něž lze opatrovníkovi přiznat odměnu, a to ve smyslu ust. § 11 odst. 1, písm. a) a e) advokátního tarifu za převzetí a přípravu zastoupení a za účast při úkonech soudního komisaře za každé dvě započaté hodiny. Jednání s protistranou na případ pozůstalostního řízení, které je svou povahou řízením nesporným, zřejmě aplikovat nelze, a to zejména za situace, kdy dědicové uzavřeli dědickou dohodu a navzájem žádný spor neřešili. Ostatní úkony právní pomoci byly úkony pomocnými, které advokátní tarif neupravuje a zjevně je pod něj nelze podřadit ani na základě analogie. O jejich provedení ve spise nejsou žádné podklady.
31. Odvolací soud má proto za oprávněný nárok opatrovníka na odměnu za převzetí zastoupení (ačkoli proběhlo spolu s prvním úkonem před právní mocí usnesení o ustanovení opatrovníka), dále za účast na jednání před soudním komisařem dne 16. 9. 2020 (od 13 do 14.30 h, č. l. 292 spisu), dne 15. 10. 2020 (od 10 do 10.40 h, č. l. 816 až 817), 10. 11. 2020 (od 12 do 12.40 h, č. l. 499), dne 2. 12. 2020 (od 13 do 15 h, č. l. 584 až 589), dne 10. 12. 2020 (od 11 do, č. l. 643 až 644) a 14. 12. 2020 (od 13 do 14.45 h, č. l. 647 až 656). Z obsahu spisu lze zjistit, že Mgr. Ing. Jan Vavřina v pozici opatrovníka adresoval dne 9. 12. 2020 e-mail právní zástupkyni Ing. E. K. (v kopii rovněž notářce), týkající se nakládání s věcmi z pozůstalosti, dále je ve spise založen e-mail ze dne 15. 12. 2020 adresovaný notářce pojednávající o nevhodnosti umožnit nezletilé dědičce nahlížení do pozůstalostního spisu a e-mail ze dne 10. 12. 2020, adresovaný zúčastněným právním zástupcům, vyjadřující nedůvodnost přítomnosti Ing. E. K. při jednání o vybavení bytu z pozůstalosti. Dále se také dne 6. 8. 2021 vzdal práva odvolání proti usnesení soudní komisařky. Tyto písemné úkony

nelze považovat za hlavní úkony právní pomoci, ale pouze za komunikaci související se zastupováním, za niž je odměna zahrnuta v odměně za hlavní úkony. Žádná písemná vyjádření opatrovníka ve věci samé, ani vyjádření ke znaleckým posudkům se ve spise nenacházejí.

32. Co se týče nároku na odměnu za zastoupení v opatrovnickém řízení o schválení dědické dohody, vedeném Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 51 P 92/2013, 60 Nc 238/2021, ten byl přiznán rozsudkem tohoto soudu ze dne 17. 5. 2022, který nabyl právní moci dne 17. 6. 2022, za 5 úkonů po 1 000 Kč včetně paušální náhrady hotových výdajů a daně z přidané hodnoty v celkové výši 6 292 Kč. Na okraj lze poznamenat, že opatrovník Mgr. Ing. Jan Vavřina svou odměnu v tomto řízení vyčíslil částkou 615 841,60 Kč (!).
33. Za každý ze sedmi úkonů právní pomoci, specifikovaných shora v odst. 31, náleží opatrovníku odměna dle ust. § 11 odst. 1, písm. a) a e) ve spojení s ust. § 8 odst. 7 a § 12a advokátního tarifu ve výši 5 000 Kč, dále náleží opatrovníku náhrada hotových výdajů v paušální výši dle ust. § 13 odst. 1,4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč ke každému úkonu právní pomoci a dle ust. § 137 odst. 3, písm. a) o. s. ř. náhrada daně z přidané hodnoty, jíž je ustanovený opatrovník plátcem, ve výši 7 791 Kč. Celkem odměna činí 44 891 Kč.
34. K výši odměny odvolací soud poznamenává, že značná výše hodnoty dědického podílu nezletilé dědičky, vyčíslená ve stovkách milionů Kč, neznamenala v předmětném pozůstalostním řízení mimořádnou náročnost úkonů prováděných opatrovníkem v zájmu nezletilé dědičky, a to po stránce skutkové ani po stránce právní. Z obsahu spisu plyne pouze spor o další výkon funkce opatrovníka vzniklý z podnětu Ing. E. K., jíž byla nezletilá dědička v průběhu pozůstalostního řízení svěřena do péče. Tento spor však řešila soudní komisařka a opatrovnický soud, nebylo zapotřebí, aby se v něm angažoval ustanovený opatrovník. Úkony provedené právní pomoci byly svou povahy víceméně jednoduchými úkony, za které je přiměřená odměna ve výši limitované dle ust. § 12a advokátního tarifu, na rozdíl od přiznání odměny v řádu statisíců Kč, které se při porovnání výše odměny opatrovníka v obdobných případech a např. také v souvisejícím opatrovnickém soudním řízení jeví jako velmi neobvyklé. Odvolací soud nepřehlídí, že se k otázce výše odměny ustanoveného opatrovníka v citovaných nálezech vyjádřil Ústavní soud v tom smyslu, že se zásadně nemá lišit od výše mimosmluvní odměny advokáta obecně a že tento nový ústavněprávní pohled měnil právní úpravu právě v období, kdy ustanovený advokát vykonával funkci opatrovníka. Nicméně se odvolací soud cítí vázán přechodným ustanovením citované vyhlášky č. 406/2021 Sb., a proto je přesvědčen, že se svým rozhodnutím judikatuře Ústavního soudu nepřičí.
35. Ze všech těchto důvodů odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně postupem dle ust. § 220 odst. 1, písm. a) o. s. ř. jako změnil co do výše přiznané odměny tak, jak je ve výroku uvedeno.
36. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud I. stupně dle § 128 z. ř. s., když neshledal důvod pro mimořádné přiznání náhrady nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné (ust. § 238 odst. 1, písm. f/ o. s. ř.).

Praha 3. března 2023

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrdličková.